

21 decembrie 2016

98 nr. 526

AVIZ
la proiectul de lege
privind regulile de conduită a spectatorilor
în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale
(n.475 din 07.12.2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.780-XI din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, și expune următoarele.

Evaluarea generală

1. Proiectul legii privind regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale nr.475 din 07 decembrie 2016, a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați. Acest fapt corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.
2. Scopul proiectului respectiv este fixarea unor reguli de conduită vis-a-vis de spectatorii competițiilor sportive, totodată precizând drepturile și obligațiile de care aceștia vor beneficia în cadrul desfășurării unor asemenea evenimente, întru asigurarea ordinii publice.
3. Luând în considerație faptul, că lipsa în legislația națională a unor prevederi normative exprese care ar reglementa conduita spectatorilor în cadrul desfășurării unor manifestații cu caracter sportiv, conduce la situația în care actualmente relațiile sociale respective cad tangențial sub incidența prevederilor Legii nr.26 din 22.02.2008 privind întrunirile.
4. Considerăm important de a avea în vedere faptul, că conform cerințelor art.21 alin.(1) din Legea privind actele legislative nr.780/2001 (în continuare Legea nr.780/2001), proiectul de lege dat urmează a fi supus avizării și consultării publice obligatorii.

Considerațiuni de drept

5. Menționăm cu referire la drept, că proiectul prezentat de autori are unele deficiențe privind neconformitatea rigorilor de tehnică legislativă.

Așa dar, contrar prevederilor art.25 alin.(2) al Legii nr.780/2001 care stipulează că ”Titlul actului legislativ trebuie să fie laconic și să exprime cu claritate obiectul reglementării”, titlul proiectului dat nu redă conținutul general al actului legislativ, presupunând numai reguli de conduită pentru spectatori în cadrul competițiilor sportive oficiale, pe când textul actului legislativ conține drepturi, obligațiuni și interdicții pentru spectatori, dar și privind mijloacele de sprijin care pot fi aduse în locurile de desfășurare a competițiilor sportive, norme privind asociațiile de spectatori, prevederi privind mijloacele de sprijin, consecințele juridice ale nerespectării cerințelor legale, etc..

Totodată, pornind de la cerințele art.6 alin.(2) al Legii nr.780/2001 care stabilește că ”Actul legislativ general cuprinde norme juridice aplicabile tuturor raporturilor sociale sau subiectelor de drept ori unor anumite categorii de raporturi sau de subiecte, fără a-și pierde caracterul de generalitate”, considerăm necesară modificarea titlului proiectului de lege și respectiv al întregului proiect de lege, în vederea extinderii caracterului general al actului asupra oricăror competiții sau manifestări sportive și/sau culturale, deschise, publice și libere sau cu acces restricționat, care ar viza atât spectatorii, dar și oricare alți participanți la manifestările respective, fiind reglementate detaliat cerințele către organizatori, dar și drepturile/obligațiunile participanților la manifestații în diversele lor calități. Considerăm, că titlul proiectului ar putea fi *privind evenimentele în masă și activități de agrement*, iar toți actorii evenimentelor ar putea fi grupați în următoarele categorii – *organizatori, participanți și spectatori*. Într-un astfel de mod sunt reglementate evenimentele în masă din Occident prin ”The Event Safety Regulations”, stabilindu-se reglementări clare, inclusiv pentru diferite detalii și aspecte cum ar fi, planificarea evenimentului, cerințe anti incendiu, acces și transport, facilități medicale și asigurarea necesităților persoanelor cu dizabilități, reguli de instalații electrice și iluminări, efecte speciale și performanțe de sunete, cerințe față de produsele alimentare și băutură, responsabilitățile organizatorilor, participanților și spectatorilor, etc.

De asemenea, nu este respectată norma legală stipulată în art.23 alin.(2) lit f) al Legii nr.780/2001, care prevede expres, că dosarul de însoțire a proiectului de act legislativ va cuprinde ”*lista actelor condiționate ce necesită a fi elaborate sau revizuite în legătură cu adoptarea actului legislativ*”, o astfel de listă fiind lipsă, dar nefiind nici prevăzută în textul proiectului sau nota informativă aferentă lui.

În același șir se înscrie și faptul, că proiectul nu conține norme care să stabilească răspunderea participanților la manifestările sportive respective care nu ar respecta cerințele legale. Or, presupusa reglementare a relațiilor sociale date necesită a fi reglementate prin norme de drept care să atingă scopul modelării conduitelor unui grup de persoane, îndreptându-le pe un făgaș considerat socialmente util. Însă legiuitorul trebuie să ia în vedere și posibilitatea violării normei stabilite legal prin conduite neconforme ce pun în pericol coexistența libertăților și echilibrul social din

cadru al unor manifestări social-sportive sau social-culturale. Pentru o conduită ilegală, cel care încalcă prevederile normei juridice, trebuie să răspundă. Iar pentru ca răspunderea juridică să se declanșeze, este nevoie de existența cumulativă a unor condiții generale și necesare care se referă la fapta ilicită, legătura cauzală dintre fapta ilicită și rezultatul produs, existența vinovăției sau existența unor împrejurări care exclud răspunderea juridică. De aceea lipsa reglementărilor date în proiectul de lege nr.475 o considerăm neconformă cu prevederile articolului 18 alin.(4) al Legii nr.780/2001 care prevede, că *"actul legislativ poate stabili răspundere juridică sau politică pentru neexecutarea prevederilor sale"*.

Necoresponderea normelor tehnicii legislative poate fi menționată și la formulările date la articolul 2 al proiectului "Noțiuni juridice", în special referitor la noțiunile de *"obiect voluminos"* (orice obiect care are mărimea ce depășește 40x40x45 centimetri), *"asociația spectatorilor"* (grup din cel mult 50 de persoane care susțin pe unul din participanții competițiilor) și altele. Or, noțiunea juridică reproduce, nu toate notele (semnele) obiectelor supuse analizei logice și reglementării, ci numai cele esențiale, necesare, generale și comune unei anumite realități juridice. De asemenea este important ca noțiunea să fie clară și univocă, pentru ca norma juridică să fie înțeleasă uniform de toate persoanele, fără a fi supusă interpretărilor, neclarităților și ambiguităților lexicale.

Proiectul de lege nr.475 din 07 decembrie 2016, în clauza de adoptare a actului legislativ dat are inclus cuprinsul legii, fapt care nu este prevăzut de cerințele art.6, 26 și art.27 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001 care reglementează preambula și clauza de adoptare a actului legislativ.

6. Referitor la suficiența argumentării proiectului de lege nr.475 din 07 decembrie 2016, remarcăm că nota informativă ce însoțește proiectul nu conține o argumentare detaliată conform cerințelor Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

Astfel menționăm, că contrar prevederilor art.20 lit.c), d) și e) ale Legii nr.780/2001, nota informativă la proiectul legii nr.475 din 07 decembrie 2016 denotă lipsa informației relevante privind legislația comunitară existentă la subiectul respectiv, în vederea stabilirii reglementărilor pertinente pentru domeniul raporturilor sociale date, or în cazul existenței unor astfel de reglementări, este obligatorie asigurarea compatibilității proiectului de lege dat cu legislația comunitară corespondentă.

Tot la acest capitol se include și lipsa informației referitoare la impactul reglementărilor propuse..

Nu regăsim în nota informativă nici fundamentarea economico-financiară a proiectului de lege nr.475 din 07/12/2016, cerință expres stabilită în art.20 al Legii nr.780/2001.

Din motivele susenunțate, considerăm argumentarea proiectului drept insuficientă și valabilă doar parțial, fiind necesară completarea și modificarea ei respectivă.

7. Este de menționat faptul, că din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia în calitate de act legislativ, rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor,

libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public prin stabilirea categoriilor de persoane care sunt supuse interdicției administrative pentru vizitarea locurilor de desfășurare a competițiilor sportive în zilele de desfășurare a acestora – art.3 lit.d) al proiectului de lege nr.475, prin mențiunea privind dreptul de a aduce lucruri personale care nu sunt interzise în locurile de desfășurare a competițiilor – art.3 lit.i) al proiectului de lege nr.475, și altele similare – art.3 lit.j), art.4 lit.c), art.5 alin.(1) lit.a), e), f), h), i) etc.

Astfel, reiterăm sub aspectul dat necesitatea unei reglementări care ar respecta toate drepturile și libertățile constituționale ale persoanelor, iar normele juridice să fie formulate clar și univoc, pentru înțelegerea uniformă de toate persoanele, pentru a nu necesar de a fi supusă unor interpretări de executare.

8. Privind formularea lingvistică a prevederilor proiectului, remarcăm, că în general, prevederile proiectului corespund normelor lingvistice de redactare juridică.

Cu toate acestea, se atestă că în textul proiectului sunt utilizate anumite formulări lingvistice cu ambiguități și formulări neprecise. De exemplu, textul proiectului (vezi art.5 al proiectului), prevede interdicții pentru spectatori - de "*a se afla pe scări*" în timpul desfășurării competiției, de a încalca "*moralitatea publică*", de "*a desfășura activități publice neprevăzute*", de "*a aduce instrumente de suflat*", de "*a aduce substanțe narcotice*", și altele.

Concluzionând asupra proiectului de lege, este necesar să menționăm că pentru aprobarea proiectului de către Parlament, se impune o revizuire prealabilă minuțioasă de către autori a proiectului de lege dat, inclusiv a formulărilor lingvistice a normelor de drept respective, cu luarea în considerare a cerințelor tehnicii legislative.

Astfel, propunem autorilor reevaluarea promovării proiectului de lege *privind regulile de conduită a spectatorilor în cadrul desfășurării competițiilor sportive oficiale* nr.475 din 07 decembrie 2016, în conformitate cu considerațiunile sus menționate, și nu în ultimul rând perfectat, conform cerințelor prevederilor Legii nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție